

**Amarant leert en
innoveert door
wetenschappelijk
onderzoek**

Jaarverslag wetenschappelijk onderzoek 2021

Amarant

jouw leven, jouw mogelijkheden

Inhoud

1. Onderzoek en innovatie binnen Amaranant	3
1.1 Behandelmodule 'Dit ben ik' wint Nationale Jeugdzorg Prijs	4
1.2 Samenvattingen Corona-onderzoek	4
1.3 Behandeling middels Virtual Reality (VR)	5
1.4 Kennisfestival 2021	6
1.5 Onderzoek naar het meten van welbevinden	6
2. Onze duurzame samenwerkingsverbanden	7
2.1 Academische Werkplaats Leven met een Verstandelijke Beperking (AWVB), Tranzo, Tilburg University	8
2.2 Academische Werkplaats GOUD, Erasmus Medisch Centrum	10
2.3 Centrum voor Pedagogische Innovaties (CPI), Fontys Hogescholen	13
2.4 Multi-disciplinair Zorg-InnovatieNetwerk (M-ZIN), Fontys Hogescholen	13
2.5 Master Organisatiewetenschappen	15

1. *Onderzoek en innovatie binnen Amarant*

De COVID-19 pandemie bleef in het jaar 2021 een grote uitdaging voor Amarant. De voorbeelden in dit jaarverslag laten zien hoe het de organisatie toch lukte om in ontwikkeling te blijven op het gebied van onderzoek en innovatie.

In 2021 zijn we begonnen aan een ronde door Amarant om in de divisies op te halen waar kennisbehoeften en kennislacunes liggen. Welke kennis missen we? Welke kennis hebben we nodig om onze begeleiding en behandeling te kunnen optimaliseren? Per divisie brainstormen we in een brede samenstelling van professionals en verwanten en bepalen we prioriteiten. In 2022 volgen ook nog extra gesprekken met cliënten/ervaringsdeskundigen en verwanten. In 2022 willen we op basis van deze gegevens Amarant-breed een interne kennisagenda gaan opstellen. Deze kennisagenda zal leidend worden in de onderzoeken die we in de komende jaren gaan doen, in samenwerking met onze partners.

Ook kreeg in 2021 de visie op de Lerende Organisatie, zoals ontwikkeld door de werkgroep Onderzoek, Innovatie en Leren & Ontwikkeling (OIO) verder vorm. In de visie staat beschreven dat Amarant wil innoveren door te investeren in de ontwikkeling en creativiteit van medewerkers en cliënten. Zo werd b.v. het online leerplatform GoodHabit gelanceerd, om de ontwikkeling en creativiteit van medewerkers te bevorderen. Daarnaast werd geïnvesteerd in het leerklimaat voor studenten, door een nieuw studentenbeleid en vernieuwing in leerroutes, én in het leerlandschap voor cliënten. Er werden 30 online workshops georganiseerd, waar 400 cliënten aan hebben deelgenomen. Daarnaast is er eind 2021 een nieuwe-landelijke erkende-diplomerende opleiding Logistiek gestart voor een groep van 12 cliënten. Amarant is de eerste GHZ-instelling in Brabant die deze opleiding intern aanbiedt.

Meer weten of wil je meedenken over kennisbehoeften?

Neem contact op met Moniek Voermans (moniek.voermans@amarant.nl)

Meer informatie over de lerende organisatie?

Neem contact op met Paul Raaijmakers (paul.raaijmakers@amarant.nl)

1.1 *Behandelmodule 'Dit ben ik' wint Nationale Jeugdzorg Prijs*

Binnen Amarant is de behandelmodule 'Dit ben ik' ontwikkeld om jongeren en hun ouders beter te leren begrijpen wat het hebben van een LVB voor hen betekent en hoe ze hier praktisch mee om kunnen gaan. De ervaringen met deze methodiek zijn binnen Amarant erg positief. In december 2021 werd 'Dit ben ik' bekroond met de publieksprijs van de Nationale Jeugdhulprij. Dat betekende groot feest met confetti, bloemen, ballonnen en een prachtige cheque van 7500 euro! De Nationale Jeugdhulp Prijs wordt iedere twee jaar uitgereikt aan bijzondere en veelbelovende projecten en initiatieven die zich inzetten voor jongeren binnen de jeugdhulp. We zijn ontzettend trots op iedereen die zich heeft ingezet voor de ontwikkeling van dit mooie product. Al langere tijd bestaat de wens om onderzoek te doen naar de werkzame factoren van dit mooie product. In 2022 gaan we hiermee aan de slag.

Bekijk de aftermovie van de prijsuitreiking via:
https://www.youtube.com/watch?v=ZdPJ4_GE6hY

Geïnteresseerd in de behandelmodule?
Neem contact op met Nicole Jeunet (nicole.jeunet@amarant.nl)

1.2 *Samenvattingen Corona-onderzoek*

De Associatie van Academische Werkplaatsen Verstandelijke Beperkingen (AAWVB) heeft in de eerste fase van de Covid-19 pandemie het initiatief genomen om snel wetenschappelijk onderbouwde antwoorden te formuleren op vragen die door de praktijk van de Nederlandse gehandicaptensector werden gesteld. De antwoorden op deze kennisvragen zijn gepubliceerd op de website van de AAWVB om de gehandicaptensector hierover breed te kunnen informeren. Tegelijkertijd zijn door de academische werkplaatsen vanaf de start van de pandemie op grote schaal onderzoeken gestart om de impact van het virus en de daarmee samenhangende maatregelen in kaart te brengen voor mensen met een verstandelijke beperking, hun naasten en professionals.

De stuurgroep Wetenschappelijk Onderzoek van Amarant heeft de vraag gesteld om de ontwikkelde kennis samen te vatten, zodat deze kennis beleidskeuzes kan ondersteunen in de nog altijd voortdurende Covid-19 pandemie. De (nationaal) ontwikkelde kennis is samengevat in een document en een powerpoint presentatie. Deze samenvatting geeft een mooi overzicht (hoewel natuurlijk geen volledig beeld van alle resultaten van Covid-19 onderzoek) en laat zien dat de gevolgen van de coronapandemie voor mensen met een verstandelijke beperking groot zijn geweest. Er worden aanbevelingen gegeven om de fysieke en mentale gezondheid van mensen met een verstandelijke beperking te monitoren en bevorderen tijdens een pandemie en om de dagstructuur en sociale contacten op een betekenisvolle manier te blijven vormgeven. Ook worden aanbevelingen gegeven over het nemen van lockdownmaatregelen en het communiceren daarover.

Geïnteresseerd?

Download hier de documenten:

- [Lessons Learned: Resultaten uit Covid-19 onderzoek in de GHZ](#)
- [Samevatting leerpunten uit Covid-19 onderzoek](#)

Meer informatie?

Neem contact op met Moniek Voermans (moniek.voermans@amarant.nl)

1.3 Behandeling middels Virtual Reality (VR)

In 2021 zijn de eerste cliënten binnen Amarant behandeld met behulp van de innovatieve techniek VR. Dit gebeurde in een pilot die mede gefinancierd werd door een subsidie van VGZ. Door het gebruik van een speciale bril en koptelefoon kun je bij VR jezelf in een andere wereld wanen en ervaringen opdoen die in de echte wereld niet of moeilijk te organiseren zijn.

“Tijdens VR-behandeling worden cliënten op een veilige manier blootgesteld aan situaties die zij spannend vinden of agressie oproepen” Zo vertelt Aartje van Tilburg, één van de VR-behandelaren. De behandelaren ervaren dat cliënten sneller leren, omdat met VR een situatie realistisch kan worden nagebootst. Cliënt Bregje leert b.v. in de virtuele wereld om beter voor zichzelf op te komen en ervaart dat ze daardoor in de echte wereld ook beter haar grenzen kan aangeven. Op basis van de eerste ervaringen is een handreiking geschreven voor de toepassing van VR. Amarant investeert in de doorontwikkeling van VR in 2022. De handreiking kan helpen om meer behandelaren toe te rusten en zich te bekwamen in de behandeling met VR. Daarnaast streven de behandelaren ernaar om nog meer samen te gaan werken met het netwerk van de cliënt om de dat wat zij in de behandeling leren beter toe te kunnen passen in het dagelijks leven.

Handreiking lezen?

Download deze [hier!](#)

Eind 2021 werd een webinar gegeven over VR.

Terugkijken? Klik [hier!](#)

Meer weten?

**Neem contact op met Rob van Uden
(rob.van.uden@amarant.nl)**

1.4 Kennisfestival 2021

Op dinsdag 29 juni 2021 vond weer het jaarlijkse Kennisfestival van Amarant plaats. Het festival stond dit jaar in het teken van 'de lerende organisatie' en er werden sessies georganiseerd binnen de thema's 'leefstijl en mentale gezondheid', 'digitalisering van zorg en onderwijs' en 'samen leren binnen de triade'. Het werd een inspirerende middag. De sessies leverden vernieuwende en waardevolle inzichten op uit onderzoeksprojecten waarbij Amarant betrokken is, op creatieve wijze opgetekend door Wouter Hekkenberg (klik op de tekeningen om ze groter te zien). De sessies werden bijgewoond door een klein fysiek gezelschap en op afstand gevolgd door een groter publiek via MS Teams.

1.5 Onderzoek naar het meten van welbevinden

Collega Janneke Buijsters (gedragskundige Specialistische Zorg) heeft in het kader van haar opleiding Pedagogische Wetenschappen aan de Radboud Universiteit Nijmegen dit jaar haar afstudeeronderzoek gedaan. Ze voerde een literatuuronderzoek uit naar meetinstrumenten voor welbevinden bij volwassenen met een verstandelijke beperking. *“Door dit onderzoek hoop ik dat we het welbevinden van mensen met een verstandelijke beperking beter in kaart kunnen brengen”*, zegt Janneke. In haar studie vond Janneke 27 instrumenten die verschillende soorten welbevinden meten op verschillende manieren en bij verschillende niveaus van verstandelijke beperkingen. Janneke geeft aan: *“Welk instrument het meest geschikt is voor een zorgorganisatie, is afhankelijk van hetgeen de zorgorganisatie wil meten, de doelgroep en de beschikbare tijd. Dit is een uitdaging voor zorginstellingen, omdat over het algemeen niet één meetinstrument gebruikt kan worden voor mensen met een verstandelijke beperking.”*

Meer weten?

Neem contact op met Janneke Buijsters (janneke.buijsters@amarant.nl)

2. Onze duurzame samenwerkingsverbanden

Om goed onderzoek te kunnen doen heeft Amarant duurzame samenwerkingsrelaties met een aantal hogescholen en universiteiten. Gezamenlijk wordt gewerkt aan **kennisontwikkeling, kennisdeling én implementatie** van deze kennis ten behoeve van verbeterde zorg en verhoogde kwaliteit van leven voor onze cliënten. Dit doen we door onze eigen medewerkers de mogelijkheid te bieden om onderzoek te doen én door het samenwerken met studenten en onderzoekers van deze hogescholen en universiteiten.

	<i>Naam partner</i>	<i>Lopende projecten binnen Amarant (en interne onderzoeker)</i>	<i>Contactinformatie</i>
	Academische Werkplaats GOUD, Erasmus MC, Rotterdam	GOUD X: 10 jaar later (Marleen de Leeuw) Afbouw antipsychotica Metabool effect van krachttraining bij mensen met een VB	https://goudonbeperktgezond.nl/
	Academische Werkplaats Leven met een Verstandelijke Beperking, Tranzo, Tilburg University	Gelijke kansen, reële mogelijkheden: arbeidsparticipatie van mensen met een VB (Moniek Voermans) Samen werken aan wat werkt: Zelfbepaling bij mensen met EMB (Mirjam Zijlmans) Webtool wegingskader vrijheidsbeperkende maatregelen	http://www.awvb.nl
	Master Organisatie-wetenschappen Tilburg University	Jaarlijks worden binnen Amarant één of twee masterstudenten als management trainee aangesteld die naast hun stage een afstudeeronderzoek uitvoeren.	Marianne Weekers (marianne.weekers@amarant.nl)
	Fontys Hogescholen, Tilburg & Eindhoven	Centrum voor Pedagogische Innovatie (CPI Amarant): Diverse onderzoeken door studenten naar samenwerking met ouders Multidisciplinair ZorgInnovatie Netwerk (M-ZIN Amarant): Samen leren, onderzoeken en innoveren binnen 9 woonvoorzieningen en twee paramedische vakgroepen (Nard van den Langenberg)	Annemarie Hendrixx (annemarie.hendrixx@amarant.nl) Anja van Seggelen (M-ZIN) (anja.van.seggelen@amarant.nl)

2.1 *Academische Werkplaats Leven met een Verstandelijke Beperking (AWVB), Tranzo, Tilburg University*

2.1.1 **Zelfbepaling bij mensen met ernstige meervoudige beperkingen**

In de afgelopen twee jaar was collega Mirjam Zijlmans (gedragskundige Specialistisch Zorg) betrokken bij het onderzoek 'Samen werken aan wat werkt'. Een project waarin onderzocht wordt hoe zelfbepaling bij mensen met ernstige meervoudige beperking (EMB) kan worden ondersteund. Mirjam: *"Ik heb meegewerkt aan een Delphi studie waarin we met experts zijn nagegaan wat zelfbepaling voor mensen met EMB inhoudt. Daarnaast heb ik een bijdrage geleverd aan een literatuurstudie naar werkzame interventies die zelfbepaling bij mensen met EMB kunnen vergroten."* Door mee te werken aan het onderzoek is het voor Mirjam zelf duidelijk geworden dat de omgeving meer kan en moet doen om zelfbepaling bij mensen met EMB te vergroten. Zij ziet daarvoor binnen Amarant ook kansen. *"Als de omgeving geen oog heeft voor het bieden van keuzes en geen ruimte geeft voor het ervaren van eigen regie, ontnemen we hierin leerkansen voor onze cliënten. Het is dus van groot belang dat wij als omgeving oog hebben voor en geloven in het bieden van kansen voor ontwikkeling van zelfbepaling voor al onze cliënten, ook voor mensen met EMB."*

Het project loopt nog door en de resultaten en concrete handvatten zullen naar verwachting in de komende jaren hun weg gaan vinden naar de praktijk. De bevindingen zullen bijdragen aan meer begrip en inzicht hoe zelfbepaling ondersteund kan worden bij een doelgroep die moeilijk voor zichzelf kan opkomen. Het thema sluit aan bij de implementatie van het LACCS-programma binnen de divisie Specialistische Zorg, en de algemene visie op behandeling die recent binnen Amarant is ontwikkeld. *"Het LACCS programma is bij uitstek een manier om te kijken naar kwaliteit van leven. 'Zeggenschap en begrenzing krijgen die bij je past' is als onderdeel van één van de waarden in dit programma opgenomen. In onze eigen nieuwe visie op behandeling is 'empowerment' een speerpunt dat nauw verwant is aan zelfbepaling."*

Meer weten over het onderzoek?

Neem contact op met Mirjam Zijlmans (mirjam.zijlmans@amarant.nl)

2.1.2 **De waarde van arbeidsparticipatie voor mensen met een verstandelijke beperking: de betekenis van het verlies van werk of dagbesteding tijdens corona**

In 2020 en 2021 deed Moniek Voermans onderzoek naar de impact die het verliezen van werk of dagbesteding had op het leven van cliënten van Amarant. De resultaten van dit onderzoek onderstreepten het belang voor mensen met een verstandelijke beperking om zinvol werk te hebben en om aan het werk te blijven, ook gedurende een crisis. Daarnaast lieten de resultaten zien dat het wegvallen van werk of dagbesteding forse negatieve effecten kon hebben op het leven van mensen

met een verstandelijke beperking. Linde (gefingerde naam) werkte mee aan het onderzoek van Moniek. Linde vertelt: *“Ik deed mee om mensen te laten weten wat voor impact de coronatijd en het verlies van je werk heeft voor mensen met een beperking. Ik hoop dat het in de toekomst anders wordt aangepakt.”* Linde vond het interessant om mee te werken en ervaaarde het als fijn dat ze haar ervaringen kon vertellen: *“Ik vond het fijn dat ik mijn verhaal kon delen. En daardoor positiever in de coronacrisis stond.”*

Meer weten over het onderzoek?

Neem contact op met Moniek Voermans (moniek.voermans@amarant.nl)

2.1.3 Inrichting Adviesraad

De AWVB heeft een adviesraad aangesteld van ervaringsdeskundigen om de unieke waarde van ervaringsdeskundigheid beter te benutten en zichtbaar te maken. De onderzoekers van de AWVB leggen hun onderzoeksvoorstellen voor aan de adviesraad. Nog voor de beoordeling van een onderzoeksvorstel door de ethische commissie van Tilburg University. Op deze manier betreft de AWVB mensen met een verstandelijke beperking zo vroeg mogelijk bij onderzoek dat over hen gaat. Onze ervaringsdeskundige Malu Bekers is lid van de adviesraad. Door corona heeft het wat langer geduurd voor de adviesraad kon starten. Eerst hebben de leden van de adviesraad een cursus gekregen over wat onderzoek doen betekent. *“Het is heel knap van de AWVB dat ze ons op een begrijpelijke manier hebben kunnen leren wat onderzoek doen betekent. Ik weet nu precies wat kwantitatief en kwalitatief onderzoek betekent”,* zegt Malu. *“Het is heel waardevol dat we advies kunnen geven over welke vorm van onderzoek volgens ons het beste aansluit bij mensen met een verstandelijke beperking. Als onderwerpen confronterend kunnen zijn adviseren we b.v. dat het beter is om kwantitatief onderzoek te doen”,* aldus Malu.

Meer weten?

Neem contact op met Malu Bekers (malu.bekers@amarant.nl)

2.1.4 Publicaties (met betrokkenheid Amaranant):

Embregts, P., van den Bogaard, K., Frielink, N., Voermans, M., Thalen, M. & Jahoda, A. (2021). A thematic analysis into the experiences of people with mild intellectual disability during the COVID-19 lockdown period. *International Journal of Developmental Disabilities*. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/20473869.2020.1827214>

Voermans, M., Taminiau, E., Giesbers, S. & Embregts, P. (2021). The value of competitive employment: In-depth accounts of people with intellectual disabilities. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/jar.12802>

2.2 Academische Werkplaats GOUD, Erasmus Medisch Centrum

2.2.1 Publicatie handreiking lichttherapie

Uit recent onderzoek van de Academische Werkplaats GOUD blijkt dat lichttherapie een werkzame behandeling kan zijn voor mensen met een verstandelijke beperking en depressieve klachten. Bijvoorbeeld als aanvulling van of alternatief voor medicijnen. Met deze kennis ontwikkelde collega Heidi Hermans (GZ-psycholoog Specialistische Zorg) samen met Pauline Hamers (Academische Werkplaats GOUD) een handreiking waarin het werkingsmechanisme van lichttherapie wordt beschreven en hoe behandelaren (o.a. artsen, gedragskundigen) lichttherapie kunnen inzetten. De handreiking beschrijft zeven stappen: 1) indicatiestelling, 2) checken medische contra-indicaties, 3) informeren betrokkenen, 4) voormeting, 5) behandeling met lichttherapie, 6) nameting en, 7) evaluatie. Naast uitleg voor de behandelaar is er ook aangepaste informatie voor de cliënt, familie en begeleiders. De ontwikkeling van de handreiking in samenwerking tussen Amarant en GOUD werd mede mogelijk gemaakt door een subsidie van het VGZ zorgkantoor.

Praktijkvoorbeeld:

Tijdens een multidisciplinair overleg (MDO) met de familie van Karel, persoonlijk begeleider, gedragskundige en AVG blijkt dat Karel al een tijd prikkelbaar is. Ook oogt hij vermoeid, heeft hij minder eetlust en trekt hij zich steeds vaker terug op zijn kamer. De klachten worden verder onderzocht door de gedragskundige, o.a. met een vragenlijst die ook als voormeting kan worden gebruikt. Uit dit onderzoek blijkt dat Karel depressieve klachten heeft. Er zijn geen medische contra-indicaties dus hij kan beginnen met 2 weken lichttherapie. Na de 2 weken zien alle betrokkenen verbetering en ook uit de nameting met dezelfde vragenlijst die vooraf is afgenomen, blijkt dat de depressieve klachten zijn verminderd.

 Download de [Handreiking Lichttherapie](#)

 **Meer informatie?
Neem contact op met Heidi Hermans (heidi.hermans@amarant.nl)**

2.2.2 GOUD X & Krachttrainingsonderzoek: eerste metingen van start!

Na vertraging vanwege Covid-19 zijn in september 2021 de eerste metingen gestart van GOUD X (10 jaar later) en het krachttrainingsonderzoek.

Het krachttrainingsonderzoek onderzoekt of krachttraining een positief effect heeft op fitheid, gedrag en dagelijks functioneren van cliënten met een verstandelijke beperking. Deelnemers doen 6 maanden lang mee aan een trainingsprogramma waarin ze onder begeleiding allerlei oefeningen doen. Vooraf en nadien worden metingen gedaan door de onderzoeker.

Voor het GOUD X onderzoek worden alle mensen benaderd die ruim 10 jaar geleden deelnamen aan het eerste GOUD-onderzoek. In GOUD X wordt gemeten hoe het nu met hun gezondheid gesteld is door o.a. lichamelijk onderzoek, bloedafname, fitheidstesten, interviews en observaties. De metingen worden grotendeels door professionals van Amarant gedaan. Met alle verzamelde gegevens hopen de onderzoekers de gezondheid van ouder wordende cliënten met een verstandelijke beperking verder te verbeteren.

Meer weten of meedoen?

Neem contact op met Marleen de Leeuw (marleen.de.leeuw@amarant.nl)

2.2.3 Publicaties (GOUD-breed):

1. Antipsychotics withdrawal in adults with intellectual disability and challenging behaviour: study protocol for a multicentre double-blind placebo-controlled randomised trial. Sylvie Beumer, Pauline Hamers, Alyt Oppewal & Dederieke Maes-Festen BMC Psychiatry volume 21, Article number: 439 (2021)
2. Are we still in the dark? A systematic review on personal daily light exposure, sleep-wake rhythm, and mood in healthy adults from the general population. Böhmer MN, Hamers PCM, Bindels PJE, Oppewal A, van Someren EJW, Festen DAM. Sleep Health. 2021 Oct;7(5):610-630. doi: 10.1016/j.sleh.2021.06.001. Epub 2021 Aug 19. PMID: 34420891 Review.
3. Clinical aspects of a large group of adults with Angelman syndrome. den Besten I, de Jong RF, Geerts-Haages A, Bruggenwirth HT, Koopmans M; ENCORE Expertise Center for AS 18+, Brooks A, Elgersma Y, Festen DAM, Valstar MJ. Am J Med Genet A. 2021 Jan;185(1):168-181. doi: 10.1002/ajmg.a.61940. Epub 2020 Oct 27. PMID: 33108066 Free PMC article.
4. Determining Frailty in People With Intellectual Disabilities in the COVID-19 Pandemic. Festen DAM, Schoufour JD, Hilgenkamp TIM, Oppewal A. J Policy Pract Intellect Disabil. 2021 Jan 24:10.1111/jppi.12371. doi: 10.1111/jppi.12371. Online ahead of print. PMID: 33821163 Free PMC article

5. Development and validation of a shortened and practical frailty index for people with intellectual disabilities. J. D. Schoufour, A. Oppewal, M. C. van Maurik, T. I. M. Hilgenkamp, R. G. Elbers, D. A. M. Maes-Festen, *JIDR* 23 December 2021
6. Dutch Long-Term Care in Transition: A Guide for Other Countries. Koopmans RTCM, Leerink B, Festen DAM. *J Am Med Dir Assoc.* 2022 Feb;23(2):204-206. doi: 10.1016/j.jamda.2021.09.013. PMID: 35123702 No abstract available.
7. Efficacy and tolerability of brivaracetam in patients with intellectual disability and epilepsy. Gillis RME, Wammes-van der Heijden EA, Schelhaas HJ, Tan IY, Festen DAM, Majoie MHJM. *Acta Neurol Belg.* 2021 Jun;121(3):677-684. doi: 10.1007/s13760-020-01324-3. Epub 2020 Mar 10. PMID: 32157673
8. Hair glucocorticoids in adults with intellectual disabilities and depressive symptoms pre- and post-bright light therapy: First explorations. Hamers PCM, Savas M, van Rossum EFC, de Rijke YB, Bindels PJE, Festen DAM, Hermans H. *J Appl Res Intellect Disabil.* 2021 Nov;34(6):1549-1559. doi: 10.1111/jar.12899. Epub 2021 May 28. PMID: 34047425 Free PMC article.
9. Healthy Ageing and Intellectual Disability study: summary of findings and the protocol for the 10-year follow-up study. Marleen J de Leeuw, Alyt Oppewal, Roy G Elbers, Mireille W E J Knulst, Marco C van Maurik¹, Marjoleine C van Bruggen, Thessa I M Hilgenkamp, Patrick J E Bindels, Dederieke A M Maes-Festen¹ *BMJ Open* 2022;12:e053499. doi: 10.1136/bmjopen-2021-053499
10. Shedding light on light exposure in elderly with intellectual disabilities. Böhmer MN, Valstar MJ, Aarts MPJ, Bindels PJE, Oppewal A, van Someren EJW, Festen DAM. *J Intellect Disabil Res.* 2021 Apr;65(4):361-372. doi: 10.1111/jir.12822. Epub 2021 Feb 16. PMID: 33594722 Free PMC article.
11. The methodological approach to the co-creation of online health education with and for individuals with intellectual disability – Get Wise about your health supporting people with intellectual disability to be health savvy. Burke, E.A., Dennehy, H., Bakker, A.R., Bowman, S., Murphy, E., Maes-Festen, D., McCallion, P., McCarron, M. & Oppewal, A. (2021). *Glob J Intellect Dev Disabil*, 7(5), 555725. doi: 10.19080/GJIDD.2021.07.555725. (IF 0.76; not indexed yet).

2.3 Centrum voor Pedagogische Innovaties (CPI), Fontys Hogescholen

2.3.1 Verstevinging samenwerking!

In 2021 is het samenwerkingsconvenant tussen Amarant en CPI opnieuw vastgesteld. De komende jaren werken we samen in verschillende projecten binnen de divisie Jeugd. *“De samenwerking tussen studenten, docenten en professionals is in al deze projecten de drijvende kracht. Daardoor worden urgente praktijkvragen uitgediept”*, aldus Annemarie Hendriks die de projecten vanuit Amarant coördineert. Dit jaar zullen 12 studenten Pedagogiek stage lopen binnen locaties van Amarant en op deze plek een praktijkvraag uitdiepen middels een onderzoek. Daarnaast is er het project ‘Pedagogische Kwesties’, waarbij eerstejaars pedagogiek studenten samenwerken met professionals uit het werkveld en coaches (docenten) aan complexe pedagogische kwesties. Deze vraagstukken zijn heel divers en hebben bijvoorbeeld betrekking op ‘opvoeden in een diverse samenleving’ of ‘opvoeden en de digitale leefomgeving’. Zo is er afgelopen jaar een groep studenten aan de slag gegaan met de pedagogische kwesties bij Trainingshuis Breda/Goirle. Tenslotte is er een professionele werkplaats opgericht rondom het thema seksualiteit. In deze professionele werkplaats werken meerdere instellingen samen (Amarant, Cello e.d.) met studenten om kennis te ontwikkelen rondom het thema seksualiteit.

Meer weten?

Neem contact op met Annemarie Hendriks (annemarie.hendriks@amarant.nl)

2.4 Multi-disciplinair Zorg-InnovatieNetwerk (M-ZIN), Fontys Hogescholen

2.4.1 M-ZIN als belangrijke partner in de keten van onderzoek

M-ZIN is een leernetwerk dat bestaat uit 12 woonvoorzieningen. Daarin werken studenten van Fontys (hbo), studenten van ROC Tilburg (mbo) én professionals samen en leren en werken zij aan onderzoek en innovatie. *“Eén van de manieren waarop we dit doen is praktijkgericht onderzoek”*, zo vertelt Nard van den Langenberg die als lecturer practitioner het M-ZIN leidt. *“Met deze manier van onderzoek werken studenten en professionals aan een vraagstuk uit de praktijk van m-ZIN, om direct bij te dragen aan de zorg. We sluiten daarbij aan bij organisatieontwikkelingen en opbrengsten van wetenschappelijk onderzoek.”* In 2021 startten o.a. praktijkgerichte onderzoeken gerelateerd aan implementatie van de LACCS methodiek en daarnaast praktijkgerichte onderzoeken die opvolging gaven aan resultaten vanuit de GOUD studie, bijvoorbeeld het implementeren van beweeginterventies en een evaluatie van de inzet van lichttherapie.

2.4.2 Onderzoek naar schaduwen als leermethode

Binnen M-ZIN krijgen startende studenten allereerst een opdracht om een cliënt te schaduwen. *“Het doel van deze opdracht is om cliënten de leefwereld van de cliënt te laten verkennen en daarmee een visie op zorg te laten vormen”*. Nard van den Langenberg deed onderzoek naar het effect van schaduwen als leermethode, omdat men in de praktijk merkte dat de opdracht voor studenten, teams én de zorg waardevol was. *“Iedere individuele student die ermee aan de slag gaat, zet de praktijk een klein beetje in beweging”*, zegt Nard. *“Door deze opdracht veelvuldig (door zo’n 50 studenten per jaar) toe te passen binnen het leernetwerk m-ZIN, ontstaat er een continue beweging van leren en verbeteren”*.

**Meer lezen over de leermethode?
Nard heeft hier twee artikelen over gepubliceerd:**

- van den Langenberg, N., & Cardiff, S. (2021). Schaduwen van een zorgvrager als leermethode in de gehandicaptenzorg: Het narratief van een student Bachelor verpleegkunde. *Verpleegkunde*, 36(4), 7-14. <https://doi.org/10.24078/vpg.2021.11.128308>
- van den Langenberg, N. (2021). Schaduwen van een zorgvrager als leermethode. *Onderwijs en Gezondheidszorg*, 45(7), 16-19. <https://doi.org/10.24078/oeng.2021.12.128332>

2.5 Master Organisatiewetenschappen

2.5.1 Implementeren van innovaties: Het perspectief van begeleiders

Hanna Koorengel (studente Organisatiewetenschappen) deed in 2021 een traineeship binnen Amarant en voerde ook haar afstudeeronderzoek uit. Zij onderzocht vanuit het perspectief van persoonlijk begeleiders een succesvol geïmplementeerde innovatie (PC2) en een minder succesvol geïmplementeerde innovatie (Webapplicatie Krachtig Team). Ze probeerde te achterhalen hoe de attitudes van persoonlijk begeleiders (b.v. het handig, goed en waardevol ervaren van een innovatie) en ervaren normen in de omgeving (b.v. meningen van collega's, druk van managers) een (on)succesvolle implementatie kunnen beïnvloeden. Ze nam vragenlijsten en interviews af bij persoonlijk begeleiders binnen de divisie Specialistische Zorg.

De resultaten van het onderzoek lieten zien dat begeleiders positiever keken naar het succesvol geïmplementeerde PC2 dan t.a.v. de webapplicatie. Hoe de persoonlijk begeleiders naar de implementatie bleek een succesvolle implementatie te kunnen voorspellen, maar de ervaren normen waren nog meer voorspellend. Uit de interviews kwamen ook factoren naar boven die een succesvolle implementatie kunnen voorspellen:

1. externe motivatie (b.v. duidelijke afspraken, consequenties en stimulatie door de manager);
2. interne motivatie, die met name ontstaat wanneer een innovatie matcht met drie belangrijke waarden (tijdsbesparing, werkdrukverlaging en verbetering van kwaliteit van zorg);
3. ervaring met innovaties (b.v. falen van eerdere innovaties);
4. facilitering (b.v. voldoende tijd, kennis en middelen beschikbaar).

Op basis van de resultaten doet Hanna aanbevelingen op verschillende niveaus. De staf wordt aangeraden om

1. feedback van medewerkers gericht te benutten tijdens de ontwikkelfase van een innovatie,
2. de meerwaarde van een innovatie op alle lagen gericht te onderbouwen bij introductie (de 'why'),
3. randvoorwaarden voldoende te faciliteren (b.v. tijd, duidelijke afspraken, voldoende support). MKT'ers wordt aangeraden om 1) betrokkenheid te tonen en 2) zich bewust te zijn van zijn/haar grote rol in de externe motivering van teamleden. Voor de teams zelf is het belangrijk dat de innovatie teamdragend wordt gemaakt, een gedeelde verantwoordelijkheid met duidelijke taakverdeling en kartrekkers.

Meer lezen?

Lees [hier](#) de *practitioner's guide* die Hanna voor Amarant schreef

Over Amarant

Amarant helpt mensen met een (verstandelijke) beperking, autisme of hersenletsel om hun mogelijkheden optimaal te benutten. Met ruim 5.000 medewerkers en 1.800 vrijwilligers dragen we dag in dag uit bij aan het welzijn en geluk van ruim 6.000 cliënten en hun verwanten in heel Noord-Brabant. Naast een breed aanbod aan zorg- begeleiding en behandeling aan huis of met verblijf- biedt Amarant volop mogelijkheden op het gebied van dagbesteding, leren, werken en vrije tijd.

Meer informatie

Meer informatie vind je op
www.amarant.nl

Postbus 715
5000 AS Tilburg

www.amarant.nl